

**Art.1 Bureau Discriminatiezaken
Noord-Holland Noord**

jaarverslag 2008

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	6
1. Art.1 NHN meer onderdeel van de sociale infrastructuur van gemeenten maken	7
2. Art.1 NHN dichterbij burgers brengen en meldingsbereidheid vergroten	11
3. Kennis over het discriminatieklimaat in Noord-Holland Noord vergroten	15
4. Voorlichting aan kinderen en jongeren	17
5. Voorlichting in situaties waar veel sprake is van discriminatie	21
6. Voorlichting en advies aan de overheid en professionals van maatschappelijke organisaties	23
Algemeen	25
Communicatie	27
Personeel	29
Financieel kader	31

Voorwoord

2008 was op veel vlakken een heel succesvol jaar voor Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord (Art.1 NHN). Er zijn twee meldpunten in Hoorn en Den Helder geopend, die flink bijgedragen hebben aan een hogere meldingsbereidheid onder slachtoffers. De laatste twee gemeenten in het gebied die nog niet aangesloten waren hebben dit inmiddels ook gedaan, waardoor iedere burger in Noord-Holland Noord terecht kan bij Art.1 NHN. Er zijn maar liefst 40 voorlichtingen gegeven en Art.1 NHN is meer dan 40 keer in de pers geweest. Er is een succesvolle postercampagne gevoerd. De samenwerkingsrelaties met politie en OM zijn verdiept. Gemeenten zijn steeds nauwer betrokken bij het werk van Art.1 NHN, en hebben in januari 2009 uitgesproken een gezamenlijk convenant aan te willen gaan. En er zijn maar liefst vier babies van medewerkers geboren!

Alle reden om trots te zijn, en met veel vertrouwen de invoering van de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen medio 2009 tegemoet te zien.

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Peter Blaauboer
Penningmeester

Inleiding

In 2008 heeft Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord (Art.1 NHN) de vruchten kunnen plukken van de opbouw en ontwikkeling in 2007. De naamsbekendheid van het bureau is gestegen, het aantal slachtoffers dat discriminatie meldt is gestegen, het aantal voorlichtingen is flink gestegen, het netwerk is aanzienlijk uitgebreid en organisaties zoeken actief de samenwerking met Art.1 NHN. In 2007 is gewerkt aan het opzetten van meldpunten in Hoorn en Den Helder en het aantrekken van klachtbehandelaars om deze meldpunten te bemensen. Begin 2008 konden deze meldpunten geopend worden. Vanuit daar is kennis gemaakt met allerlei organisaties en samen met de aandacht die gemeenten aan de meldpunten hebben besteed heeft dit geleid tot een stevigere positie van Art.1 NHN in het maatschappelijk middenveld van West-Friesland en de Noordkop.

Het werkplan 2009 is ingedeeld naar kerntaak; klachtbehandeling & registratie, voorlichting, monitoring en beleidsadvisering. In 2008 was er nog sprake van een indeling in speerpunten, die overeen gekomen waren met de gemeenten Alkmaar, Den Helder en Hoorn. Deze speerpunten luiden:

1. De antidiscriminatievoorziening dient meer onderdeel te zijn van de sociale infrastructuur van gemeenten, waar veel discriminatie aan de orde is;
2. De ADB voorziening dient dichterbij de burger te staan en de meldingsbereidheid dient te worden vergroot;
3. Kennis over het discriminatieklimaat in Noord-Holland Noord dient verbeterd te worden;
4. Voorlichting aan jongeren (veelal via de scholen);
5. Voorlichting in situaties waar veel discriminatie aan de orde is;
6. Voorlichting en advies aan de overheid en professionals van maatschappelijke organisaties;

Het werkplan is besproken met de andere gemeenten in de regio en vastgesteld op een wethoudersconferentie in Schagen op 24 januari 2008. Hierna heeft de gemeente Alkmaar de additionele rijksmiddelen namens alle gemeenten beschikt aan Art.1 NHN.

Met uitzondering van een paar activiteiten die door afhankelijkheid van derden vertraging hebben opgelopen of om inhoudelijke redenen uitgesteld moesten worden, is het werkplan 2008 geheel uitgevoerd en zijn er op sommige speerpunten zelfs meer activiteiten ontplooid bovenop dit werkplan.

Hierna wordt per speerpunt toegelicht welke activiteiten in 2008 zijn uitgevoerd en worden de bestede middelen in een financiële paragraaf toegelicht. Op verzoek van de gemeente Alkmaar is er een accountantscontrole uitgevoerd over 2008. Het rapport hiervan is apart op te vragen. Ook de klachtenmonitor 2008, waarin de cijfers en feiten van de meldingen die Art.1 NHN in 2008 ontving zijn weergegeven en geanalyseerd, is apart op te vragen of te downloaden van de website van Art.1 NHN: www.art1nhn.nl.

Missie Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord

'Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord is een onafhankelijk expertisecentrum op het gebied van het bestrijden en voorkomen van discriminatie; hét aanspreekpunt voor alle partijen in de regio waar het gaat om discriminatiebestrijding. Alle inwoners van Noord-Holland Noord kunnen bij ons terecht met klachten en informatievragen. Het team richt zich enerzijds op het ondersteunen van slachtoffers en het aanpakken van daders van discriminatie, en anderzijds op bewustwording over en het bespreekbaar maken van discriminatie. Wij staan midden in de samenleving en werken actief samen met maatschappelijke partijen, zoals instellingen, scholen, politie en gemeenten. Door onderzoek kunnen wij hen gericht advies en voorlichting geven. Met elkaar en met de maatschappij willen wij streven naar een samenleving waarin iedereen er mag zijn en er toe doet.'

1. Art.1 NHN meer onderdeel van de sociale infrastructuur van gemeenten maken

In 2008 had het uitbreiden van het netwerk van Art.1 NHN een hele hoge prioriteit. Als organisaties die in contact komen met slachtoffers van discriminatie helpen met het doorverwijzen van melders en zich medeverantwoordelijk voelen voor discriminatiebestrijding kunnen veel meer discriminatie-incidenten opgespoord worden. Ook kunnen professionals op de hoogte gebracht worden van anti-discriminatierechten en wat zij zelf voor slachtoffers kunnen doen. Naast het uitbreiden van de kennismakingsronde met het maatschappelijk en jongerenwerk die al in 2007 werd ingezet, heeft Art.1 NHN in 2008 een aantal specifieke doelgroepen uit de sociale infrastructuur op de hoogte gebracht van haar bestaan en kerntaken, zodat zij slachtoffers kunnen doorverwijzen en weten dat zij voor advies en informatie bij Art.1 NHN terecht kunnen. Deze doelgroepen zijn medewerkers van WMO-loketten, medewerkers van CWI/UWV, stagebegeleiders en de politie. Ook heeft Art.1 NHN een drietal regioconferenties met gemeenten en organisaties die partners kunnen zijn in discriminatiebestrijding georganiseerd in Noord-Kennemerland, de Noordkop en West-Friesland. De behoefte aan dergelijke conferenties in het maatschappelijk middenveld bleek op een bijeenkomst georganiseerd door Amnesty International in de Don Boscokerk in Alkmaar in mei 2007, en met deze regioconferenties heeft Art.1 NHN daar gehoor aan gegeven.

1.1. organisatie van een drietal regiobijeenkomsten in Noord-Kennemerland, West-Friesland en de Noordkop, in samenwerking met de centrumgemeenten, om de stand van zaken met betrekking tot discriminatie en de aanpak ervan met de sociale kaart te bespreken

De doelstelling van de regiobijeenkomsten was om met partijen in de regio die met discriminatie te maken hebben enerzijds te bespreken waar zij behoefte aan hebben, en anderzijds informatie te bieden over onze projecten waar ze eventueel aan bij kunnen dragen. Daarnaast waren de regioconferenties bedoeld om kennis te maken met allerlei partijen en organisaties uit de sociale kaart en met hen te netwerken en hen informatie te geven over discriminatiebestrijding. Deze doelstellingen zijn zeker gehaald. In 2008 zijn twee van de drie regioconferenties georganiseerd, in Noord-Kennemerland en in de Noordkop, samen met respectievelijk de gemeenten Alkmaar en Den Helder. De derde regioconferentie, in West-Friesland, vond in januari 2009 plaats omdat een eerdere datum niet lukte in verband met de agenda van de wethouder. De drie regiobijeenkomsten waren een groot succes. Er waren circa 50 mensen aanwezig per bijeenkomst, vanuit allerlei verschillende hoeken; politie, politici, vrijwilligers, belangenverenigingen, religieuze groepen, welzijnsorganisaties, enzovoort. De deelnemers hebben diverse acties besproken om discriminatie in de regio samen aan te pakken. In 2009 wordt werk gemaakt van de ideeën die geopperd zijn, en de bedoeling is om daar in een nieuwe ronde regioconferenties in 2010 verslag over uit te brengen en nieuwe ideeën op te doen. Om het netwerk warm te houden zullen in juni 2009 wel open huisdagen op de meldpunten worden georganiseerd.

1.2. voortzetting van de kennismakingsronde met maatschappelijk werk en jongerenwerk, ook in West-Friesland en de Noordkop

In 2007 is vooral gewerkt aan netwerkuitbreiding in Noord-Kennemerland, vanuit het hoofdkantoor in Alkmaar. De opening van de meldpunten in Hoorn en Den Helder begin 2008 was het startsein om flink in te zetten op naamsbekendheid en netwerkuitbreiding in West-Friesland en de Noordkop. In de gemeente Hoorn is bijvoorbeeld kennisgemaakt met de directeur en met de medewerker voor de Surinaamse en Antilliaanse gemeenschap van de Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk en met de buurtmeesters van woningbouwvereniging Intermaris. Ook in de Noordkop zijn er in het afgelopen jaar contacten gelegd met verschillende maatschappelijke organisaties. Er zijn kennismakingsgesprekken gevoerd met onder andere de Omring in Anna Paulowna, de sociaal raadslieden in Den Helder en Schagen en met een maatschappelijk werker in Den Helder. Allen waren enthousiast over het bestaan van het meldpunt en er is afgesproken zo nodig aan elkaar door te verwijzen. De netwerkuitbreiding vanuit de meldpunten wordt voortgezet in 2009.

De voorlichter jeugd heeft in 2008 een vergadering bijgewoond van en individuele gesprekken gevoerd met jongerenwerkers van Kern 8. Doel van deze gesprekken was om de doelstellingen en aanbod van Art.1 NHN bekend te maken en te zoeken naar mogelijke samenwerking. Dit heeft geresulteerd in vier voorlichtingen (zie hoofdstuk 4). Tevens is met twee tienercentra gekeken naar mogelijkheden voor een project met jongeren. Het projectplan ligt klaar. Een deel van de uitvoering van het project ligt bij de jongerenwerkers, die totnogtoe onvoldoende tijd hebben. Zij geven het signaal wanneer in de toekomst gestart kan worden met het project.

Daarnaast is eind 2008 begonnen met gesprekken over eventuele samenwerking met Kern 8 en andere organisaties, zoals Bureau Halt. Gekeken wordt naar mogelijkheden om een gezamenlijke lessenreeks aan te bieden aan scholen. In 2009 zullen deze gesprekken voortgezet worden en hopelijk resulteren in een pilot, en een meer structurele samenwerking.

1.3. vervaardigen van een doorverwijzingsfolder voor medewerkers van WMO-loketten, en aanbieder van deze folder in kennismakingsgesprekken

Alle gemeenten hebben een loket voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, oftewel WMO. Bij een WMO-loket kunnen mensen terecht met vragen over zorg en hulpverlening, maar in de praktijk komen mensen met allerhande vragen over alle maatschappelijke terreinen bij de loketten. Ook slachtoffers van discriminatie kunnen in eerste instantie aankloppen bij een WMO-loket. Daarom is het van belang dat de WMO-loketten goed op de hoogte zijn van de werkzaamheden van Art.1 NHN, zodat zij warm kunnen doorverwijzen.

Er is een folder ontwikkeld speciaal voor front office medewerkers van WMO-loketten, die hen informeert over de doeleinden en werkzaamheden van Art.1 NHN. Deze folder is aangeboden tijdens persoonlijke bezoeken van de klachtbehandelaars aan de loketten. Alle WMO loketten werden van te voren gebeld met het verzoek eens langs te mogen komen. De reacties waren soms enthousiast en soms nog wat onwillig, want 'waarom was dat nou allemaal nodig' en 'discriminatie? Dat komt hier helemaal niet veel voor'. Dankzij de vasthoudendheid van de klachtbehandelaars zijn in het afgelopen jaar 20 van de 27 WMO-loketten succesvol bezocht. De overige zeven zullen in 2009 opnieuw benaderd worden.

1.4. vervaardigen van een doorverwijzingsfolder voor medewerkers van CWI en UWV, en toelichting van deze folder en informatie-overdracht over veel voorkomende vormen van discriminatie op de arbeidsmarkt in groepsvoorlichtingen op locatie

Doelstelling van dit project is vooral om de CWI-medewerkers informatie te geven om mensen die gediscrimineerd worden op hun werk of bij een sollicitatie naar ons door te kunnen verwijzen. Daarvoor zijn een folder en een voorlichting ontwikkeld. Daarnaast kunnen wellicht discriminatie op de eigen werkvloer en discriminatiemeldingen over CWI-medewerkers ter sprake gebracht worden in een training. De doorverwijzingsfolder voor medewerkers van CWI/UWV is in 2008 geschreven, vormgegeven en gedrukt. Daarnaast zijn er gesprekken geweest met CWI/UWV op landelijk niveau om de folder te promoten en ingangen te krijgen. De voorlichter van Art.1 NHN heeft in 2008 een training gehad om CWI medewerkers te kunnen voorlichten. Het leggen van contacten met de regionale vestigingen van CWI/UWV is wat moeizamer dan gehoopt. Dat heeft voor enige vertraging gezorgd. Contacten zijn inmiddels wel gelegd met CWI/UWV in Alkmaar en Hoorn, om voorlichting te gaan geven in 2009.

1.5. vervaardigen van een doorverwijzingsfolder voor stagebegeleiders, en aanbieder van deze folder in persoonlijke kennismakingsgesprekken

Binnen het onderwijs, maar ook op de stageplek kunnen jongeren te maken krijgen met discriminatie. Scholen zijn verplicht om hun leerlingen een veilige leerplek te bieden en dit strekt zich uit tot de stageplaats. Om deze reden zijn we in 2008 gestart met een kennismaking met stagebegeleiders, door het vervaardigen van een specifieke informatiefolder en het voeren van gesprekken. Er is begonnen bij InHolland (HBO in Alkmaar). Vrijwel alle docenten bij InHolland zijn tevens stagebegeleider, en daarom is ervoor gekozen een gesprek aan te gaan met de bestuurssecretaris en drie decanen. Zij gaan vervolgens docenten en studenten voorlichten over mogelijkheden om discriminatie aan te pakken en door te verwijzen naar ons. Ze waren erg blij met onze komst en voelden zich gesteund in het vooruitzicht dat zij contact met Art.1 NHN kunnen opnemen in geval van een discriminatie-incident. In 2009 zullen wij contacten leggen met

meerdere onderwijsinstellingen om hen voor te lichten over de ondersteuning die zij en hun leerlingen van Art.1 NHN kunnen ontvangen.

1.6. groepsvoorlichting over de signalering, registratie en reactie op discriminatie-incidenten aan politieteams, allereerst in de Noordkop

De doelstelling van politievoorlichtingen is ten eerste de politie-teams informatie te geven over de gang van zaken bij aangiften met discriminatie-aspect, de non-discriminatiewetgeving, het bekladdingsprotocol bij discriminerende graffiti en over hoe agenten kunnen omgaan met discriminatie-incidenten. Daarnaast willen we bewerkstelligen dat de agenten ons weten te vinden als ze zelf een situatie tegenkomen waarin discriminatie een rol speelt, en dat ze mensen in zo'n situatie naar ons doorverwijzen. En ten slotte willen we dat politieagenten zich meer bewust worden van hoe hun eigen gedrag en uitlatingen kunnen overkomen bij een doelgroep die vaker gediscrimineerd wordt, zodat ze zich bewust zijn van de gevoeligheden.

De inhoud van de voorlichting voor de politie is in 2008 opgezet. Een powerpointpresentatie en een syllabus zijn ontwikkeld aan de hand van gesprekken met contactpersonen bij de politie, en op basis van een analyse van de meldingen die wij over de politie krijgen. Vanaf mei 2008 is gestart met het benaderen van de politie-teams. Dit stuitte aanvankelijk op enige weerstand, maar na verloop van tijd lukte het toch om afspraken te maken. De teams die bezocht zijn waren over het algemeen enthousiast over de informatie en positief over de voorlichting. Bij een aantal teams lukte het niet om een afspraak te maken in 2008, omdat zij het te druk hadden. Deze zijn doorgeschoven naar 2009. In maart 2009 zullen alle politieteams in de Noordkop voorgelicht zijn en wordt een start gemaakt met de teams in West-Friesland. Naast de lokale teams is er ook een voorlichting gegeven bij een bijeenkomst van de homobelangengroep van de politie Noord Holland.

1.7. voortzetting witte vlekken aanpak; een (subsidie)relatie aangaan met de vijf gemeenten in Noord-Holland Noord die op dit moment Art.1 NHN niet regulier subsidiëren.

Met de rijksmiddelen die via de provincie Noord-Holland zijn uitgekeerd heeft Art.1 NHN een project uitgevoerd samen met de andere vier ADB's in Noord-Holland, gericht op het betrekken van de witte vlekken (gemeenten die nog niet aangesloten zijn), het bevorderen van naamsbekendheid en het verspreiden van informatie over de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Dit is onder andere gebeurd met een provinciale conferentie voor alle 62 gemeenten in de provincie die in maart plaatvond, een postercampagne in de witte vlekken gemeenten en presentaties aan de gemeenteraden van deze gemeenten. Ook is een onderzoek uitgevoerd naar het discriminatieklimaat in alle vijf de politieregio's in de provincie. In Noord-Holland Noord heeft dit ertoe geleid dat alle gemeenten aangesloten zijn en er sinds 1 januari 2009 volledige dekking is. Alle burgers in de regio hebben nu toegang tot de diensten van Art.1 NHN.

2. Art.1 NHN dichter bij burgers brengen en meldingsbereidheid vergroten

Onder speerpunt twee heeft Art.1 NHN in 2008 enerzijds ingezet op het verhogen van naamsbekendheid van het bureau en de regiomeldpunten in Hoorn en Den Helder, en anderzijds op het voortzetten van activiteiten gericht op groepen die kwetsbaar zijn voor discriminatie om hun meldingsbereidheid te vergroten. Dit is goed gelukt. Het aantal meldingen in 2008 was 304, tegen 208 in 2007. Dit is overigens nog altijd het topje van de ijsberg in vergelijking met de 30.000 tot 33.000 mensen die in het onderzoek naar het discriminatieklimaat in Noord-Holland Noord van juni 2007 aangaven zich één of meer keer gediscrimineerd te hebben gevoeld. Onder andere is ingezet op specifieke informatie voor doelgroepen die nu nog zeer weinig melden, zoals homoseksuelen en gehandicapten. Ook is met wisselend succes geprobeerd om in inburgeringscursussen een onderdeel in te brengen over anti-discriminatierecht, zodat nieuwkomers op de hoogte zijn van hun rechten als zij gediscrimineerd worden in Nederland. Dit naast de voortzetting van een aantal activiteiten die in 2007 werden gestart.

2.1. campagne op publieksplaatsen

De doelstelling van de publiekscampagne was vooral het vergroten van de naamsbekendheid, met name als meldpunt voor slachtoffers van discriminatie. Daarnaast was een doel van de postercampagne om mensen ervan bewust te maken dat discriminatie niet alleen op grond van etniciteit of geloof, maar op vele gronden en terreinen kan plaatsvinden.

In 2008 zijn in het kader van de postercampagne circa 1.000 posters verstuurd naar publieksplaatsen (bibliotheken, buurthuizen, politiebureau's, scholen, etc.) met de vraag of men de posters wilde ophangen. Daarnaast zijn er kleinere posters verstuurd naar circa 2.000 adressen, met de vraag om deze in de omgeving op te hangen. Om de campagne te ondersteunen zijn bij de lancering van de posters advertenties geplaatst in de huis-aan-huisbladen. Ook zijn er persberichten verstuurd en is er radio-aandacht geweest voor de postercampagne.

Het is moeilijk om precies te meten of de doelen behaald zijn. In ieder geval zijn er duidelijk meer meldingen binnengekomen in 2008, waarvan een aantal met een specifieke verwijzing naar de posters, en zijn er meer mensen in de sociale kaart die aangeven van ons gehoord te hebben. Naar aanleiding van de campagne zijn er 24 aanvragen voor extra materiaal binnengekomen in 2008.

2.2. publiciteit regiomeldpunten

Begin 2008 zijn de twee meldpunten geopend, het meldpunt voor West-Friesland in Hoorn en het meldpunt voor de Noordkop in Den Helder. De doelstelling van twee nieuwe meldpunten was om de drempel te verlagen voor de inwoners van West-Friesland en de Noordkop om hun discriminatie-incidenten te melden of om om hulp te vragen bij het oplossen van een discriminatie-incident. De tweede doelstelling was om met de opening zoveel mogelijk publiciteit te genereren en contact te leggen met allerlei instanties en organisaties van de sociale kaart. Afgemeten aan het aantal discriminatie-meldingen in 2008 zijn deze doelstellingen zeer goed gehaald.

2.3. verdere verspreiding folders met specifieke informatie op verschillende terreinen

In 2007 zijn zeven verschillende slachtofferfolders ontwikkeld, die in 2008 zijn gedrukt en verspreid. De folders zijn naar bijna 900 adressen, met name publieksplaatsen, toegestuurd. Daarnaast is er publiciteit gemaakt voor de folders, waardoor nog meer aanvragen binnenkwamen. De doelstelling van dit project was verschillende doelgroepen aan te spreken, die te maken hebben met discriminatie-incidenten op verschillende terreinen. De verwachting is dat mensen zich eerder aangesproken voelen door informatie die specifiek over hun situatie gaat, bijvoorbeeld over discriminatie op school of bij het sporten.

2.4. voortzetting project 'Help melden', met terugkomdagen voor deelnemers en een reguliere nieuwsbrief over klachtbehandeling

Het project 'Help melden' bestaat uit een cursus voor sleutelfiguren over non-discriminatie wetgeving en klachtbehandeling, zodat zij mensen die gediscrimineerd worden in hun netwerk kunnen doorverwijzen naar Art.1 NHN. De eerste cursus is in 2007 gegeven, met financiering van de provincie Noord-Holland. Er is geprobeerd om een tweede editie in 2008 te organiseren, maar dit bleek te vroeg te zijn. Diverse organisaties die geïnteresseerd zijn in deelname gaven aan dat zij liever begin 2009 een dergelijke cursus zouden willen volgen. Een cyclus van eens per twee jaar blijkt in de praktijk beter dan een jaarlijkse. De cursus is daarom verzet naar april/mei 2009. De contacten met de cursisten uit 2007 zijn warmgehouden en er is gewerkt aan de opzet van een klachtbehandelingsnieuwsbrief om doorverwijzende instanties en sleutelfiguren op de hoogte te houden. De eerste klachtbehandelingsnieuwsbrief kon begin februari 2009 uitkomen.

2.5. voortzetting voorlichting aan zelforganisaties, in het bijzonder gehandicaptenorganisaties en organisaties voor homoseksuelen

In 2008 zijn 16 voorlichtingen gegeven aan zelforganisaties. Al deze voorlichtingen waren op aanvraag van de organisaties zelf. De doelstelling van de voorlichting verschilt per keer. Ten eerste wil Art.1 NHN meer bekendheid genereren met de verschillende kerntaken van het bureau, met name de klachtbehandeling en voorlichting. Het tweede doel is informeren over de begrippen en wetgeving met betrekking tot discriminatie en vooroordelen en het derde doel is 'aanzetten tot actie': we willen dat de leden van de zelforganisaties die deelnemen aan de voorlichting daarna eerder bij ons komen met een melding. Tijdens de voorlichtingen konden we constateren dat veel informatie nieuw is en dat men de voorlichting zeer positief ontvangt. De bekendheid met het bureau en de informatie-overdracht lukken goed tijdens dit type voorlichting. De meldingsbereidheid is moeilijker te beïnvloeden. Tijdens de voorlichtingen krijgt Art.1 NHN vaak te horen dat melding doen van een discriminatie-incident 'toch geen nut heeft'. De scepsis is groot bij deze doelgroep. Er is een begin gemaakt met contact leggen met zelforganisaties om kennis te maken met elkaar. Er zijn gesprekken geweest met de Surinaamse,- de Afghaanse,- Antilliaanse,- Tamil en de Koerdische gemeenschap. Ook is er gesproken met de voorzitter van de Stichting Nida Ul Islam en daar is een voorlichting bij de Moskee van Den Helder uit voortgekomen.

2.6. inbrengen van een onderdeel over anti-discriminatierechten in inburgeringscursussen

Er is in 2008 contact geweest met meerdere organisaties die inburgeringscursussen geven. De gemeenten Alkmaar en Den Helder waren helaas nog niet zover met het implementeren van inburgeringscursussen dat er afspraken gemaakt konden worden over het verzorgen van een onderdeel door Art.1 NHN. In Hoorn is in 2008 wel een eerste voorlichting gegeven in een inburgeringscursus. Dat werd zeer positief beoordeeld.

2.7. vervaardigen van een folder over de aanpak van anti-semitisme voor Joodse gemeenschappen om meldingsbereidheid te vergroten, en het aanbieden van voorlichting voor deze doelgroep

Het schrijven en verspreiden van een folder over anti-semitisme voor Joodse gemeenschappen is uitgesteld tot 2009. Dit omdat de verzending van de zeven slachtofferfolders op verschillende terreinen (project 2.3) en de postercampagne leidden tot extra aanvragen voor voorlichting, waardoor de voorlichters geen tijd meer hadden om ook Joodse gemeenschappen actief te benaderen. Het is van belang dat Art.1 NHN direct in kan gaan op verzoeken vanuit doelgroepen zodra zij zijn benaderd, om vertrouwen te wekken en vraaggericht te werken. Door uitstel naar 2009 kan gewaarborgd worden dat na verzending van een folder onder Joodse gemeenschappen ook daadwerkelijk gehoor gegeven kan worden aan voorlichtingsverzoeken die hier eventueel uit voortkomen.

2.8. 'behandel je eigen klacht', waarbij studenten op het Horizoncollege van de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening hun eigen discriminatieklachten of die van medestudenten behandelen onder begeleiding van Art.1 NHN

Het idee van het project 'behandel je eigen klacht' is om in samenwerking met het Horizoncollege in Alkmaar de leerlingen van de opleiding Juridische Dienstverlening kennis te laten maken met klachtbehandeling. In groepjes zullen studenten meldingen bij hun medeleerlingen proberen te genereren, die zij onder leiding van Art.1 NHN behandelen. Zo krijgen niet alleen de studenten inzicht in het anti-discriminatiewerk, maar kan Art.1 NHN ook via de studenten andere jongeren aanspreken om melding te doen als zij gediscrimineerd worden. Het projectplan hiervoor ligt klaar en is voorgelegd bij de school. Die zijn in principe enthousiast maar hadden meer tijd nodig om het in te plannen. We hopen dat het project in 2009 in de praktijk kan worden gebracht.

3. Kennis over het discriminatieklimaat in Noord-Holland Noord vergroten

Begin 2008 werd een klachtenmonitor met een analyse van meldingen tussen 2003 en 2007 uitgebracht. Deze klachtenmonitor kan als een soort nulmeting fungeren, aangezien 2007 een overgangsjaar was tussen een periode met weinig middelen en weinig naamsbekendheid en een nieuwe periode waarin met meer medewerkers en middelen veel meer slachtoffers bereikt kunnen worden. De intentie is om jaarlijks een klachtenmonitor te maken over het afgelopen jaar, dus begin 2009 de volgende, en eens per vijf jaar een totaaloverzicht met analyse, waarvan de volgende de periode 2008-2012 zal bestrijken.

Art.1 NHN heeft geen andere onderzoeken uitgevoerd in 2008, aangezien enerzijds de onderzoeksresultaten van 2007 in beleid omgezet moesten worden en de nadruk daar lag, en er anderzijds te weinig mensen en middelen waren om gedegen onderzoek te doen.

1.8. uitkomen klachtenmonitor 2003 – 2007

In 2007 is een begin gemaakt met het schrijven van een monitor 2003-2007, waarin de meldingen over de laatste vijf jaren worden geanalyseerd. Deze monitor is begin 2008 voltooid, gedrukt en breed verspreid. De monitor biedt inzicht in de aard van discriminatie-incidenten in de regio Noord-Holland Noord en is geschreven door een freelance schrijver, Hagar Roijackers.

1.9. schrijven klachtenmonitor 2008

Eind 2008 is gestart met een kleinschaligere monitor over het jaar 2008. Deze zal begin 2009 worden uitgebracht en biedt een overzicht en analyse van de meldingen in het afgelopen jaar. Ook de monitor 2008 is nog door freelance schrijver Hagar Roijackers geschreven. Zij heeft inmiddels haar opgedane kennis overgedragen aan de klachtbehandelaars van Art.1 NHN, waardoor zij in staat zullen zijn om de monitor over 2009 zelfstandig te schrijven.

1.10. eventueel onderzoek door studenten

Als zich studenten op HBO of universitair niveau zouden aanbieden om onderzoek te doen in het kader van de studie zou hier gebruik van gemaakt worden om met weinig mensen en middelen toch onderzoek te kunnen doen. Eén studente criminologie heeft zich hiervoor aangemeld. Zij heeft een onderzoek uitgevoerd naar de mate waarin gehandicapten en chronisch zieken te maken krijgen met discriminatie op allerlei vlakken in Noord-Holland Noord en naar hun kennis over hun non-discriminatierechten en meldingsbereidheid. Daaruit bleek dat meer dan de helft van de gehandicapten en chronisch zieken regelmatig gediscrimineerd wordt, maar dat zij slecht op de hoogte zijn van hun formele rechten en een zeer lage meldingsbereidheid hebben. Een samenvatting van het onderzoek is in februari 2009 samen met een folder over wat mensen kunnen doen als zij gediscrimineerd worden op grond van hun handicap of chronische ziekte verspreid onder alle organisaties die met deze doelgroep te maken hebben in de regio.

4. Voorlichting aan kinderen en jongeren

In 2008 is met name gewerkt aan het ontwikkelen en aanbieden van een samenhangend aanbod van voorlichting voor scholen. Voor basisscholen zijn er de projecten 'Doe Lief!' en 'Feesten'. Doe Lief! is gericht op de onderbouw, en leert kinderen op een speelse manier grenzen aangeven, met name als zij discriminerende opmerkingen van klasgenootjes horen. Feesten is gericht op de bovenbouw, en behelst een viertal lessen gegeven door mensen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond over de belangrijkste feesten in hun cultuur. Voor middelbare scholen is er de succesvolle respectestafette, die in 2007 voor het eerst werd ingezet. Hierbij corresponderen leerlingen een aantal weken met mensen die gediscrimineerd (kunnen) worden, om zo meer begrip te krijgen voor anderen. Een ander project, los van scholen, is voorlichting bij tienercentra, waarvoor in 2008 een pilot plaats heeft gevonden in Alkmaar. Naast de projecten die in het werkplan aangegeven waren onder dit speerpunt zijn er allerlei extra activiteiten mogelijk geweest. Er zijn nieuwsbrieven verspreid, er is een behoefte-onderzoek onder scholen uitgevoerd en een aanbodpeiling naar allerhande lesmaterialen, en er is een nieuw project aan basisscholen aangeboden, de vooroordelenkoffer.

4.1. feestproject, waarbij gastdocenten uit verschillende culturen lesgeven aan kinderen uit de bovenbouw over feesten uit hun cultuur

In de eerste helft van 2008 is samen met Bureau Discriminatiezaken Kennemerland een project uitgevoerd waarin daartoe getrainde mensen, afkomstig uit een andere dan de Nederlandse cultuur, een module over feesten in verschillende culturen op basisscholen doceren. Het project is vooral gericht op witte scholen in kleinere gemeenten, met als doel om kinderen al op jonge leeftijd op een positieve manier in contact te laten komen met andere culturen. In de tweede helft van 2008 is Art.1 NHN alleen doorgegaan met het project. In de regio Noord-Holland Noord hebben negen scholen deelgenomen, in Stede Broec, Drechterland, Heiloo, Enkhuizen, Langedijk, Schagen, Koggenland en Opmeer. In totaal hebben 15 klassen in Noord-Holland Noord deelgenomen aan het feestproject. Het feestproject is eind 2008 afgerond in deze regio. Omdat het met zoveel enthousiasme is ontvangen door de scholen is besloten een uitgave te publiceren voor scholen. Het projectplan en al het lesmateriaal is gebundeld in een boekje, dat in december 2008 verstuurd is naar alle basisscholen in Noord-Holland Noord. Het lesmateriaal is tevens in handig formaat te downloaden via onze site. Zo kan het project door scholen zelf worden voortgezet.

4.2. Doe Lief, waarbij kinderen uit de onderbouw leren onderling grenzen aan te geven om discriminatie op het schoolplein te verminderen

Op schoolpleinen worden veel discriminerende opmerkingen gemaakt, zeker onder kleinere kinderen. Met de Doe Lief! lessen kunnen kinderen leren om op een constructieve manier hun grenzen aan te geven en hun eigen steentje bij te dragen aan het tegengaan van discriminatie op straat en door klasgenootjes. Doe Lief! is een initiatief van het Alkmaarse kunstenaarsduo Leuke Kunst. Zij geven als onderdeel van het lesprogramma een schilderles aan de kinderen. Art.1 NHN geeft voor en na de schilderles een les over gevoelens en complimenten. Drie scholen deden mee met de combinatiegroep 3/4, in Wervershoof, Den Helder en Wieringermeer. De rest van de scholen deed mee met twee klassen (groep 3 en 4), in Wieringermeer, Heiloo, Medemblik, Castricum en Niedorp. Het project Doe Lief wordt zo goed ontvangen door scholen dat is besloten het project in de komende jaren voort te zetten. Voor de eerste helft van 2009 is het al volledig 'volgeboekt'. Scholen kunnen zich voor de tweede helft nog opgeven.

4.3. promotie van Eén, landelijk vignet voor scholen van Art.1

Een [ÉÉN]-school is een school (basis-of voortgezet onderwijs) die zich eraan committeert om ieder jaar minimaal één schoolbrede activiteit gericht op het voorkomen van discriminatie of het stimuleren van bewustwording over zaken als diversiteit en noord-zuidverhoudingen te organiseren, en waar kinderen, leerkrachten en ouders verklaren zich te willen inzetten voor een discriminatievrij leerklimaat. De voorloper van dit, door de landelijke vereniging Art.1 ingebrachte, project is Wereldschool. In andere regio's zijn diverse scholen al Wereldschool geworden. In 2008

hebben wij dit initiatief in Noord-Holland Noord gestimuleerd door de informatie op te nemen in de nieuwsbrief en folders over andere projecten. Ook hebben wij in contacten met docenten het project steeds besproken. In 2009 zullen wij hiermee verder gaan, in samenwerking met andere regionale organisaties die lessen aanbieden over gerelateerde onderwerpen zoals COS Noord-Holland, het COC en Amnesty International.

4.4. docententraining

Het is niet makkelijk altijd en juist te reageren op discriminerende opmerkingen of gedrag. Om deze reden is de training 'Reageren op discriminerende uitlatingen' ontwikkeld. Deze training zou in samenwerking met COC Haarlem eind 2008 plaats vinden op een school in Hoorn, maar is uitgesteld tot februari 2009 omdat de docenten niet eerder samen konden komen.

4.5. respectestafette, waarbij scholieren corresponderen met mensen die blootstaan aan discriminatie op verschillende gronden

Het doel van de respectestafette is om vooroordelen en discriminatie bij jongeren te voorkomen of weg te nemen. De respectestafette omvat een gastles door mensen die te maken hebben gehad met vooroordelen en/of discriminatie, een voorlichtingsles over stereotypen, vooroordelen, discriminatie en de mechanismen die daarbij werkzaam zijn, een anonieme correspondentie met mensen die te maken hebben gehad met discriminatie op diverse gronden (handicap, seksuele diversiteit, afkomst, religie, etc) en het maken van een filmpje over het thema 'respect'.

De estafette is in 2007 voor het eerst uitgevoerd in Alkmaar. In 2008 heeft het Werenfridus van Scholengemeenschap Tabor in Hoorn deelgenomen, in twee rondes. In april 2008 namen twee klassen 3 VWO deel en in oktober 2008 twee klassen 2 VWO. In totaal hebben 104 leerlingen dit jaar deelgenomen aan het project. De respectestafette is een initiatief van PRIMO NH in samenwerking met drie Bureau's Discriminatiezaken in Noord-Holland Noord (Art.1 NHN, BD Kennemerland en BD Zaanstreek/Waterland). Het is bekostigd met subsidie van de provincie Noord-Holland. Art.1 NHN zal dit zeer succesvolle project in 2009 voortzetten zonder filmpjes, die de hoogste kostenpost vormen. In april 2009 zal de estafette plaatsvinden op een MAVO in Den Helder.

4.6. voorlichtingsproject in tienercentra Huiskamers Kern 8

De voorlichter jeugd heeft in oktober 2008 in het kader van een pilot voorlichting aan jongeren gegeven in vier 'huiskamers' van Kern 8 in Alkmaar. De voorlichting was afgestemd op de groep en behandelde vooroordelen en discriminatie met behulp van stellingen, spel en discussie. De ervaringen kunnen gebruikt worden om een goede vorm te vinden voor voorlichtingen in jongerencentra. De ervaring leerde dat het geheel afhankelijk is van een groep of een plenaire voorlichting zinvol is, en dat vooral jongere jongeren van allochtone afkomst interesse tonen. Besloten is om plenaire voorlichtingen in de toekomst alleen voort te zetten voor deze doelgroep. Bij de andere groepen zal art.1 NHN in 2009 'consultatie' houden; aanwezig zijn met aantrekkelijk materiaal en gesprekjes met individuele jongeren aanknopen.

4.7. nader in te vullen activiteit gericht op bestrijding extreem-rechts

Art.1 NHN heeft zich verder georiënteerd op de bestrijding van extreem-rechts in de regio. In samenwerking met de Bureau's Discriminatiezaken Kennemerland en Zaanstreek-Waterland is eind 2007 een besloten expertmeeting gehouden over dit onderwerp, waar onder andere werd gesproken over het onderzoek dat Art.1 NHN in 2007 heeft uitgevoerd naar de lokale aanpak van extreem-rechts. De resultaten daarvan zijn in 2008 verder uitgediept met het Regionaal Discriminatie Overleg met politie, Openbaar Ministerie en de centrumgemeenten. Naar aanleiding daarvan is een bronnenanalyse uitgevoerd. In 2009 zal dit leiden tot de oprichting van een Noord-Hollandse kenniskring radicalisering. Hierin wordt samengewerkt met ACB Kenniscentrum. De provincie Noord-Holland heeft de benodigde middelen voor een kenniskring ter beschikking gesteld.

Activiteiten buiten het werkplan die extra uitgevoerd konden worden:

Nieuwsbrieven

In september en april 2008 zijn nieuwsbrieven uitgegaan naar het basis-en voortgezet onderwijs. De nieuwsbrieven zullen structureel twee keer per jaar verschijnen, met als doel onze naamsbekendheid te vergroten, scholen op de hoogte te brengen van ons aanbod (voor leerlingen, docenten en beleidsmakers), scholen te werven voor deelname aan toekomstige projecten en scholen te informeren over informatiebronnen en materialen met betrekking tot discriminatie.

Vooroordelenkoffer

De vooroordelenkoffer is een koffer met 40 displays waar leerlingen in groep 7 en 8 van het basisonderwijs in tweetallen langslopen om vragen te beantwoorden. Spelenderwijs komen ze in aanraking met termen als stereotype, vooroordeel en discriminatie. Door met hun spelgenoot te overleggen, bespreken ze meningen, ideeën en eventuele vooroordelen die ze zelf hebben. In 2008 hebben drie scholen deze les aangevraagd, in Wervershoof (1 les voor alle bovenbouwgroepen), Den Helder (groep 7/8) en Heerhugowaard (groep 7 en groep 8). De vooroordelenkoffer is een zeer efficiënte en leuke les, die goed in de smaak valt bij de leerlingen en docenten. In 2009 wil Art.1 NHN de koffer laten vernieuwen en de lessen voortzetten. Er zijn al scholen die zich voor begin 2009 hebben aangemeld. Vaak kan de vooroordelenkofferles gegeven worden aan de bovenbouw in de middag, als de voorlichter toch al op de school aanwezig is voor het DoeLief! project voor de onderbouw in de ochtend. Zo kan heel efficiënt gewerkt worden.

Lesmateriaal verzamelen.

In 2008 is veel tijd geïnvesteerd in het zicht krijgen op geschikt lesmateriaal voor scholen. Veel materiaal is bestudeerd en omschreven in de tweede nieuwsbrief in 2008. Deze informatie is tevens terug te vinden op onze website, mede als links naar organisaties die goed lesmateriaal hebben ontwikkeld. Zo kunnen docenten zelf geschikt materiaal zoeken om in te bouwen in bestaande lessen.

Behoeftepeiling onder scholen

Zowel basisscholen als middelbare scholen zijn verplicht om hun leerlingen te onderwijzen over discriminatie en omgaan met diversiteit. In contacten met scholen is gepeild hoe zij momenteel deze verplichting invullen en hoe Art.1 NHN daaraan bij kan dragen. Zo kan het bureau beter inspelen op behoeften vanuit de scholen zelf. In 2008 is een enquête verstuurd naar het basis-en voortgezet onderwijs. De resultaten van de enquête zijn via de mail en op de website gepresenteerd. Op basis van de antwoorden zijn scholen nader geïnformeerd over mogelijke activiteiten van ons bureau, waar een deel in 2008 ook gebruik van heeft gemaakt (bijvoorbeeld door gebruik te maken van een project of voorlichting). Daarnaast heeft de enquête ons meer naamsbekendheid opgeleverd.

5. Voorlichting in situaties waar veel sprake is van discriminatie

Om discriminatie op de arbeidsmarkt te bestrijden heeft Art.1 NHN het succesvolle Voor Alle Leeftijden, waarbij werkgevers worden geïnformeerd over anti-discriminatie wetgeving, voortgezet. Daarnaast is het van belang dat het bedrijfsleven zelf een verantwoordelijkheid voelt in het tegengaan van discriminatie. Door het opzetten van een arbeidsmarktpanel met werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten en andere instellingen op dit vlak kan kennis over discriminatie op de arbeidsmarkt uitgewisseld worden en kunnen activiteiten getoetst worden. Dit panel kan ook een rol krijgen bij de organisatie van een grote bijeenkomst voor arbeidsmarktpelers. Voor de bestrijding van discriminatie in buurt of wijk hebben we in 2008 het project Goede Buren voortgezet, waarbij buurtbemiddelaars, wijkteams, buurtvaders en –moeders en andere soortgelijke groepen op buurtniveau zijn benaderd om hun scholingsbehoefte te peilen.

5.1. voortzetting Voor Alle Leeftijden

In 2008 is het project 'Voor Alle Leeftijden' voortgezet, waarbij vacature-advertenties worden beoordeeld op ontoelaatbare vormen van onderscheid. Ook dit jaar zijn er weer een behoorlijk aantal vacatures gevonden waarin een ongeoorloofde leeftijdsgrens of sekse-aanduiding aan wordt gegeven. Werkgevers zijn door middel van een VALbrief geïnformeerd over de Wet Gelijke Behandeling Leeftijd en over alternatieve manieren om hun wensen voor een vacature duidelijk te krijgen zonder dat zij discrimineren op grond van leeftijd of sekse. Vanwege het tijdrovende karakter van de procedure zijn niet alle gevonden vacatures behandeld. In 2008 zijn er 22 VALbrieven verstuurd. De reacties varieerden net als in vorige jaren van welgemeende excuses en interesse, tot totaal onbegrip en toorn.

Reden om een leeftijdsgrens van 30 in een vacature te zetten:

'Nou kijk, ik ben zelf 28, en dan lijkt het me dus een beetje raar om iemand ouder dan 30 in dienst te nemen, want dat is dan toch niet gezellig?!'

5.2. voortzetting Goede Buren

Discriminatoire burenruzies zijn meestal moeilijk op te lossen, omdat ze vaak allang spelen voor er melding gemaakt wordt, er over en weer verwijten gemaakt worden en de burens met elkaar verder zullen moeten. Met het project Goede Buren is onderzocht wat Art.1 NHN zou kunnen doen om de oplossingsmogelijkheden uit te breiden, vooral door inzet van wijkteams, wijkcommissies en buurtvaders en –moeders. Bij deze actieve wijkbewoners bestaat zeker interesse voor een training in het reageren op discriminatie en het omgaan met en bemiddelen in discriminatoire burenruzies. Art.1 NHN gaat kijken of deze training aangeboden kan worden in 2009. Hiervoor zou het bureau het liefst werken met een acteur, maar de kosten die dat met zich meebrengt kunnen niet uit de reguliere begroting gehaald worden. Geprobeerd wordt om hiervoor aanvullende subsidie bij bijvoorbeeld het Oranjefonds te genereren.

5.3. opzetten arbeidsmarktpanel met sociale partners, Kamer van Koophandel, andere relevante partijen en gemeenten

Met een arbeidsmarktpanel wordt een netwerk beoogd met allerlei partijen die te maken hebben met de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt is het terrein waarop de meeste meldingen worden gedaan, en ook uit onderzoek blijkt dat de meeste discriminatie voorkomt bij sollicitatie, ontslag en op de werkvloer. Doel van het arbeidsmarktpanel is om een groep mensen mobiliseren die aanbevelingen kunnen doen over de haalbaarheid en effectiviteit van mogelijke projecten om discriminatie op de arbeidsmarkt te bestrijden, en die bereid zijn hun netwerk in te zetten voor dit doel. In 2008 is met meerdere partijen is gesproken over het arbeidsmarktpanel, en drie personen hebben aangegeven het een goed initiatief te vinden. Zij zullen meehelpen dit panel op te zetten en verder uit te breiden in 2009.

5.4. voorbereiding voor de uitreiking van een Art.1 Award en 'lintjesregen' in 2009

Art.1 Award is een prijs die in het leven geroepen wordt om organisaties te stimuleren over diversiteitbeleid na te denken. Bedrijven die initiatieven nemen op dit vlak kunnen genomineerd worden voor een lintje, en degene die er het beste uitkomt krijgt de Award. De organisaties die uitgekozen worden voor een prijs of een lintje fungeren dan als voorbeeld voor andere organisaties. Het arbeidsmarktpanel wordt nauw betrokken bij de opzet van de Art.1 Award-verkiezing. De uitreiking zal plaatsvinden in maart 2010, als Art.1 NHN 25 jaar bestaat.

6. Voorlichting en advies aan de overheid en professionals van maatschappelijke organisaties

In 2008 waren de projecten onder dit speerpunt het ontwikkelen van een bekladdingsprotocol, waarin is vastgelegd hoe politie, gemeente en Art.1 NHN omgaan met discriminerende bekladdingen in de openbare ruimte, het schrijven van een handreiking voor gemeenten die anti-discriminatiebeleid willen invoeren en het uitbrengen van een boekje voor ouders en jongerenwerkers.

6.1. mede opstellen van en promoten van een kadernota à la carte voor gemeentelijk anti-discriminatiebeleid

In 2008 is gestart met het inventariseren van mogelijke maatregelen die gemeenten kunnen nemen om discriminatie te bestrijden. De bedoeling was om dit nog in 2008 af te ronden en een publicatie voor alleen Noord-Holland Noord te produceren. Door de grote interesse in het project op landelijk niveau vanuit de VNG en het stafbureau van Art.1 is het echter op een hoger plan getild. Dit levert wat vertraging op, maar komt de kwaliteit en de algemene toepasbaarheid van de nota zeer ten goede. Alle relevante organisaties en expertisecentra op landelijk niveau zullen bijdragen en commentaar leveren, waardoor het een zeer breedgedragen stuk wordt. Half 2009 wordt de publicatie uitgebracht en in oktober zal deze ook centraal staan op een groot landelijk congres van de ministeries van WWI en BiZa over de aanpak van discriminatie. Daarna kunnen colleges of gemeenteraden de nota gebruiken ter inspiratie voor het invoeren van een integraal anti-discriminatiebeleid op maat. Art.1 kan gemeenten begeleiden bij de invoering van het beleid.

6.2. opstellen en ondertekenen bekladdingsprotocol met politie en gemeenten, en vervaardigen van informatie voor de buitendiensten van gemeenten en agenten

De bedoeling was om een kaart te vervaardigen op zakformaat, met daarop de meest voorkomende racistische symbolen en informatie over wat te doen bij signalering van deze symbolen. Bij het opstellen van de tekst, in samenwerking met de politie en het OM, bleek dat er louter een mondelinge afspraak was en geen protocol op papier. Het project kreeg daarmee een andere invulling dan gepland. In plaats van het vervaardigen van informatiemateriaal voor ambtenaren en agenten is samen met de landelijke organisatie Art.1 gewerkt aan een inventarisatie van afspraken door het hele land. Daaruit is gebleken dat er overal alleen mondelinge afspraken bestaan, die bovendien sterk uiteenlopen in verschillende politieregio's in Nederland. Met het Landelijk Expertisecentrum Diversiteit (LECD) van de politie, de VNG en het landelijk bureau Art.1 is in 2008 gewerkt aan een modelprotocol, die ter ondertekening aan de verschillende gemeenten in Noord-Holland Noord aangeboden kan worden. Helaas is de voortgang weer gestopt op medewerking van derden. Inmiddels is afgesproken met het Regionaal Discriminatie Overleg dat het initiatief weer teruggetrokken wordt naar Noord-Holland Noord. Er zal halverwege 2009 een themabijeenkomst gehouden worden met politie en OM en de grotere gemeenten om tot concrete afspraken te komen.

6.3. uitbrengen van een argumentenboekje voor jongerenwerkers en ouders van rechts-georiënteerde jongeren

Art.1 NHN is in 2008 gestart met het ontwikkelen van een instrument voor jongerenwerkers en ouders van rechts-georiënteerde jongeren. Uit gesprekken met jongerenwerkers en ouders kwam een grote behoefte aan een soort 'argumentenboekje' boven. Zij staan vaak met de mond vol tanden als ze met (extreem-)rechtse opmerkingen worden geconfronteerd en zouden graag informatie krijgen over mogelijke antwoorden. Het schrijven van een dergelijk instrument blijkt wat tijdrovender dan gedacht, omdat de informatie niet voor het oprapen ligt. In 2009 wordt er daarom verder geschreven aan de publicatie, die naar verwachting aan het einde van dat jaar uitgebracht kan worden.

Algemeen

Een aantal activiteiten was nodig om de organisatie zodanig aan te passen dat meer personeel en meer activiteiten geacomodeerd kunnen worden. Deze zaken zijn niet direct gekoppeld aan één van de kerntaken of speerpunten en worden daarom apart weergegeven. Het betreft bijvoorbeeld aanpassingen in de administratie, deskundigheidsbevordering, verbetering van de kantoorfaciliteiten en inzet op het gebied van communicatie. Algemene projecten voor 2008 waren onder andere om de website toegankelijk maken voor slechtzienden, en wederom beleidsdagen met het personeel organiseren.

Beleidsdagen 2008

In 2008 is het voltallige personeel van Art.1 NHN voor de tweede keer een weekend de heil opgegaan om te spreken over de missie en kerntaken van het bureau en te werken aan teambuilding. Wederom is dit zeer goed bevallen. Met wat meer afstand tot het dagelijks werk kan op een meer beleidsmatige manier gekeken worden naar de mogelijkheden om discriminatie te bestrijden in de regio. De beleidsdagen bieden op die manier de bouwstenen voor het werkplan in het jaar daarop.

Overdragen projectsecretariaat Dag van de Dialoog Alkmaar en bijdragen aan Dagen van de Dialoog Alkmaar en Hoorn in 2008

Art.1 NHN nam in 2006 het initiatief tot een Dag van de Dialoog in Alkmaar en tekende ook in 2007 voor de logisiteke organisatie. Voor een derde editie hebben wij het project gelukkig kunnen overdragen aan welzijnsorganisatie Kern 8, omdat de steeds omvangrijkere logistieke organisatie van het project een buitenproportioneel grote belasting op het relatief kleine bureau legde. Kern 8 heeft in samenspraak met de wethouder besloten in 2008 geen Dag van de Dialoog in Alkmaar te organiseren, maar dat jaar te gebruiken voor het opzetten van een bredere projectgroep vanuit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven van Alkmaar om de Dag samen te dragen. Wel werd in Heerhugowaard een kleinschalige Dag van de Dialoog georganiseerd door Kern 8. De voorlichter van Art.1 NHN heeft een training voor de tafelvoorzitters verzorgd, en een werkneemster en een bestuurslid die beiden in Heerhugowaard wonen hebben aan de gesprekken deelgenomen. Art.1 NHN is actief lid van de kerngroep van de Dag van de Dialoog in Alkmaar. In dat kader zijn er in 2008 enkele gesprekken en bijeenkomsten geweest, ter voorbereiding op een volgende Dialoog in 2009.

Deskundigheidsbevordering

De zeven medewerkers van Art.1 NHN hebben op diverse manieren aan deskundigheidsbevordering gewerkt. Er is deelgenomen aan cursussen, trainingen en conferenties. Een intensieve cursus waar relatief veel middelen voor waren uitgetrokken was de cursus projectmanagement vanuit het stafbureau Art.1. Deze is echter uitgesteld tot najaar 2009. De middelen zijn gereserveerd om in 2009 alsnog drie medewerkers te kunnen laten deelnemen. Cursussen, trainingen en conferenties waaraan deelgenomen is zijn onder andere:

- aftrap project hatecrimes van de politie
- provinciale conferentie Noord-Holland over onderzoek naar discriminatie
- training reageren op discriminatie voor CWI-medewerkers
- werkconferentie over arbeidsmarktdiscriminatie
- intervisie voor voorlichters van Art.1
- training leeftijdsbewust personeelsbeleid
- cursus anti-discriminatierecht en klachtbehandeling voor beginners
- Dag van de Klachtbehandelaar
- cursus strafrecht en discriminatieverbod
- workshop effectief omgaan met expressie en lastig gedrag
- intervisie klachtbehandelaars
- training diversiteit en tegengaan homofobie

Toegankelijkheid website

De website van Art.1 NHN is niet goed toegankelijk voor blinden en slechtzienenden. Met speciale hulpmiddelen kunnen zij geschreven teksten op websites omzetten in geluid, maar dan moet de website dit wel toelaten door de opzet en lay-out. Aangezien gehandicapten een belangrijke doelgroep vormen voor Art.1 NHN is het van belang dat deze toegankelijkheid gewaarborgd wordt. In 2008 waren er middelen uitgetrokken om dit te verzorgen. Helaas is het project op een onverwachte horde gestuit. De lay-out van de website is weliswaar in 2007 vernieuwd, maar het besturingssysteem is zodanig verouderd dat dit eerst moet worden aangepast voordat gewerkt kan worden aan toegankelijkheid. De websitebouwer is bereid gevonden om begin 2009 gratis de site over te zetten op een nieuw systeem, en daarna zal alsnog de toegankelijkheid te hand genomen worden.

Communicatie

Uiteraard is in het kader van de projecten gewerkt aan communicatie, zoals nieuwsbrieven, mailingen en persberichten. Los van de projecten is echter ook veel werk gemaakt van communicatie, om de naamsbekendheid van Art.1 NHN te vergroten en de meldingsbereidheid te stimuleren. Hieronder volgt een samenvatting van de communicatie-activiteiten in 2008.

Persberichten

In 2008 zijn er 31 persberichten uitgegaan. Dat is meer dan twee keer zoveel als vorig jaar, toen waren er 13 persberichten. Minimaal 41 keer zijn we in de media gekomen met een persbericht. Persberichten worden naar zo'n 30 redacties gestuurd, merendeels huis aan huisbladen, waardoor niet altijd goed is bij te houden wanneer een persbericht leidt tot aandacht in de media.

Gemeentegidsen

Art.1 Bureau Discriminatiezaken NHN wordt vermeld op de website van gemeenten Andijk, Hoorn, Wieringen, Wieringermeer en Zijpe. Geen enkele gemeente uit Noord-Kennemerland vermeldt op dit moment Art.1 NHN op de website. Hier zal in 2009 aandacht voor gevraagd worden, mede in het kader van de invoering van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Wel vermelden alle gemeenten uit de regio Noord-Holland Noord Art.1 NHN in de (digitale) gemeentegids.

Betaalde advertenties

Vier weken lang zijn in alle zondagskranten in de regio NHN advertenties verschenen over de postercampagne. De advertenties waren gelijk aan de vier verschillende posters van de postercampagne. Er was in die vier weken een duidelijk stijging van meldingen, van mensen die aangaven dat ze de advertenties gelezen hadden. Ook tijdens voorlichtingen vertelden mensen dat ze de advertenties gezien hadden.

Folders en posters

In 2008 zijn posters van de postercampagne gedrukt en verspreid. Daarnaast was in 2008 het project van de 7 slachtofferfolders. Deze zijn gedrukt en verspreid. De posters en de folders zijn ontworpen in de nieuwe huisstijl en moeten zo bekendheid genereren voor de huisstijl en de naam van Art.1 NHN. Er zijn 24 aanvragen geweest om extra materiaal op te sturen. De meeste aanvragers vroegen om de posters en de folders.

Mailingen

In 2008 is de database gevuld met 3.197 adressen. Begin 2008 waren er 1.600 adressen, eind 2008 zijn dat er 4.797. Hierdoor kunnen we gericht doelgroepen selecteren voor de mailingen, waardoor we meer mensen bereiken. Er zijn dit jaar 28 mailingen gedaan, dat is bijna drie keer zoveel als vorig jaar (tien mailingen in 2007). Van de 28 mailings die verstuurd zijn waren er drie gericht op de hele regio Noord-Holland Noord. De rest waren kleinere mailings naar specifiekere doelgroepen.

Digitale nieuwsbrief

In 2008 is de digitale nieuwsbrief ontworpen. Er is eind 2008 een vrijwilligster aangenomen met veel technische IT kennis die gaat helpen met het versturen van de digitale nieuwsbrief. Zo hopen we in 2009 zo'n vier digitale nieuwsbrieven te gaan versturen.

Promotie

Onder promotie verstaan we mondeling contact met mensen uit de doelgroep. Dat kan zijn in een info-stand op een evenement, op een open dag of telefonisch. In 2008 hebben we drie keer op een info-stand gestaan. We waren aanwezig bij het bevrijdingsfestival in het Alkmaarderhout, de Diabetesdag in Den Helder en de Politie Homobelangengroep in Bob's Saloon in Uitgeest.

Voor het project Witte Vlekken campagne werden buurthuizen, parochies, en bibliotheken in Texel en Harenkarspel door de communicatiestagiaire telefonisch benaderd met de vraag of zij de 'Bel-Gelijk'- poster (A0-formaat) wilden ophangen.

De website

In 2008 is er een communicatiestagiaire aangetrokken die een analyse heeft gemaakt van de website, en aan de hand daarvan aanbevelingen heeft gedaan voor het herschrijven en verbeteren daarvan. Samen met een nieuwe vrijwilligster die ervaren is in de achterliggend techniek zijn ze eind 2008 begonnen met het veranderen van de website.

Straatwerving

Om meer bekendheid aan Art.1 NHN te geven is er in de zomer twee keer geflyerd met de algemene folders. Klachtbehandelaars zijn in Alkmaar en Den Helder de straat opgegaan om de folder uit te delen en desgewenst mensen te woord te staan.

Personeel

In 2008 hebben veel mensen bijgedragen aan het werk van Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord. Zowel het vaste betaalde personeel, als diverse stagiaires en vrijwilligers, en natuurlijk het bestuur. Daarnaast is er voorzien in vervanging tijdens zwangerschaps- en bevallingsverlof. In 2008 hebben maar liefst drie medewerkers wolven van kindjes gekregen en is een vierde zwanger geworden!

Bestuur

Het bestuur bestaat begin 2009 uit vijf personen. Er is één bestuurslid vertrokken en er is een nieuw bestuurslid bijgekomen. De vergaderingen worden meestal bijgewoond door vier van de vijf leden, aangezien de vijfde inmiddels werkzaam is in Turkije. Hij blijft wel betrokken en is in voorkomende gevallen beschikbaar om een doorslaggevende stem te bieden. In 2009 zal worden gezocht naar nieuwe bestuursleden, preferabel uit de Noordkop. Bestuursleden in 2008 waren:

- Peter Blaauboer, penningmeester
- Jak den Exter (bestuurslid op afstand)
- Jan Foppes
- Ger Koertse (vanaf september 2008)
- Edith van Twuijver
- Gerda Verhoef (tot 31 december 2008)

Personeel

In februari 2008 begon de klachtbehandelaar voor het meldpunt in Hoorn, en daarmee was het personeelsbestand van Art.1 NHN voorlopig compleet. In de toekomst kan hopelijk een medewerker aangenomen worden voor monitoring en advisering, maar dat zal pas vanaf 2010 gaan spelen. In 2008 hebben drie medewerkers een kindje gekregen. De zwangerschapsvervanging van de directeur begin 2008 is waargenomen door het hoofd klachtbehandeling, terwijl een tijdelijke medewerker een aantal projecten overnam. De vervanging van de klachtbehandelaar voor het meldpunt in Den Helder en van het hoofd klachtbehandeling later in het jaar is door een andere tijdelijke medewerker opgevangen. Verder is het schrijven van de klachtenmonitor net als in 2007 uitbesteed. In 2008 zijn de volgende mensen (betaald) werkzaam geweest bij Art.1 NHN:

- Femke Broeze, hoofd klachtbehandeling (waarnemend directeur van maart tot mei, heeft dochter Lena gekregen op 8 september 2008)
- Marije Cornelissen, directeur (heeft zoon Iska gekregen op 8 maart 2008)
- Mirella Koster, klachtbehandelaar Noordkop (heeft dochter Naomi gekregen op 30 mei 2008)
- Annemarie Panhuis, financieel administratief medewerker (heeft dochter Mirthe gekregen op 17 februari 2009)
- Alex te Paske, zwangerschapsvervanging klachtbehandeling mei tot en met december
- Fleur Poot, zwangerschapsvervanging projecten van maart tot mei
- Hagar Roijackers, freelance schrijver klachtenmonitor
- Isa Schipper, PR en voorlichting diverse doelgroepen
- Lisette Stolwijk, voorlichting kinderen en jongeren
- Martina Tobias-Drewes, klachtbehandelaar West-Friesland

Stagiaires en vrijwilligers

In 2008 zijn diverse stagiaires en vrijwilligers werkzaam geweest bij Art.1 NHN. Het bureau staat in principe positief tegenover het bieden van stageplekken, om jongeren de kans te geven kennis te maken met het anti-discriminatiewerk en om meer te kunnen doen met beperkte middelen. Wel is besloten om geen stagiaires Sociaal (Juridische) Dienstverlening of een andere sociale opleiding meer in dienst te nemen. Art.1 NHN kan niet voldoende clientcontacten bieden om aan de stagevoorwaarden te voldoen en heeft vooral ondersteuning nodig op administratief vlak. In 2008 waren de volgende stagiaires en vrijwilligers werkzaam bij Art.1 NHN:

Stagiaires:

- Marianne van den Berg, onderzoeksstagiaire criminologie-UvA
- Manouk Breure, stagiaire MBO -SD
- Sabine Tielen, stagiaire MBO-secretarieel
- Bianca Weel, stagiaire communicatie-HBO

Vrijwilligers:

- Elly Poel, vrijwillige meldingsintermediair Hoorn
- Astrid Grieten, vrijwilliger administratieve klussen
- Rheyta Khatien, vrijwilliger IT

Financieel kader

Art.1 NHN ontving in 2008 middelen uit drie verschillende bronnen. Ten eerste zijn dit de subsidies van gemeenten in Noord-Holland Noord. Deze bedroegen gezamenlijk iets meer dan € 108.500. De tweede bron van middelen voor discriminatiebestrijding is de overbruggingsregeling, tranche 2007, waarover de gemeente Alkmaar namens alle gemeenten een beschikking overeen is gekomen. Alkmaar heeft via het gemeentefonds € 217.000,- uitgekeerd gekregen in dit kader. Hiervan is

€ 15.000,- gebruikt om overleg te voeren met de andere gemeenten in de regio, uitmondend in een conferentie op 24 januari 2008, en om de beschikking op te stellen. De overige € 202.000,- kon worden besteed aan discriminatiebestrijding door Art.1 NHN. De derde bron van middelen is het gedeelte van de overbruggingsgelden vanuit het rijk dat via de provincie Noord-Holland wordt verdeeld. Voor de gehele provincie bedroeg dit in 2008 € 130.000,-. Voor de besteding hiervan is samen met de andere Anti Discriminatie Voorzieningen in de provincie een projectplan overeen gekomen. Iets meer dan € 19.000,- van deze middelen is uitgekeerd aan Art.1 NHN voor de besteding van uren aan de 'witte vlekken aanpak'.

Hieronder zijn de balans en de overzichten van de uitgaven vanuit de drie financieringsbronnen weergegeven. Over de uitgaven van 2008 is een accountantscontrole uitgevoerd. Het rapport hiervan is apart op te vragen bij Art.1 NHN.

Balans debet

	31 december 2008	31 december 2007
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
kantoorinventaris/automatisering	€ 4.228,06	€ 7.046,78
	€ 4.228,06	€ 7.046,78
Vlottende Activa		
Vorderingen		
vooruitbetaalde bedragen	€ 2.270,75	€ 1.118,47
nog te ontvangen bedragen/subsidies	€ 27.916,28	€ 26.848,67
te ontvangen rente Postbank Rentemeerrekening	€ 969,79	€ 246,91
vaste voorschotten	€ 500,00	€ -
borgsommen	€ 240,00	€ 240,00
	€ 31.896,82	€ 28.454,05
Liquide Middelen		
Postbank Kapitaalrekening	€ -	€ -
Postbank Rentemeerrekening	€ 18.523,80	€ 30.776,89
Postbank Leeuwrekening	€ 2.550,86	€ 2.544,50
Postbank 49.71.174	€ 6.848,92	€ 13.377,45
kas	€ 110,34	€ 70,64
	€ 28.033,92	€ 46.769,48
TOTAAL	€ 64.158,80	€ 82.270,31

Balans credit

	31 december 2008	31 december 2007
Eigen vermogen		
algemene reserve	€ 7.325,59	€ 6.944,69
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
loonheffingen	€ 10.987,29	€ 12.238,00
pensioenfonds PGM	€ -	€ 2.500,00
ziekengeldverzekering Aegon	€ 3.357,71	€ 3.626,00
te betalen organisatiekosten	€ 2.705,36	€ 2.627,19
projectkosten Dag van de Dialoog 2007	€ -	€ 3.035,00
totaal	€ 17.050,36	€ 24.026,19
te betalen kosten uit additionele subsidie 2007	€ 5.561,93	€ 51.299,43
te betalen kosten uit additionele subsidie 2008	€ 34.220,92	€ -
	€ 39.782,85	€ 51.299,43
TOTAAL	€ 64.158,80	€ 82.270,31

Gemeentelijke middelen

KOSTEN			OPBRENGSTEN		
	2008	2007		2008	2007
			<i>subsidies regiogemeenten</i>		
activiteitenkosten	€ 8.553,49	€ 7.369,19	Gem. Alkmaar	€ 18.533,00	€ 33.674,00
			Gem. Bergen	€ 5.783,00	€ -
			Gem. Castricum	€ 5.045,00	€ 4.983,00
			Gem. Heerhugowaard	€ 9.882,00	€ 9.787,00
			Gem. Heiloo	€ 4.218,00	€ 4.200,00
personeelskosten	€ 68.730,51	€ 84.390,16	Gem. Langedijk	€ 5.054,00	€ 5.054,00
			Gem. Schermer	€ 403,00	€ 390,00
			Gem. Andijk	€ 1.352,00	€ 1.225,00
			Gem. Drechterland	€ 3.728,00	€ 3.695,60
organisatiekosten	€ 15.043,04	€ 12.435,60	Gem. Enkhuizen	€ 2.960,00	€ 2.929,00
			Gem. Hoorn	€ 8.365,00	€ 8.097,00
			Gem. Medemblik	€ 5.188,00	€ 5.111,00
			Gem. Koggenland	€ 4.539,29	€ 3.437,87
			Gem. Opmeer	€ 230,00	€ 227,00
			Gem. Stede Broec	€ 4.160,00	€ 4.076,00
huisvestingslasten	€ 15.154,45	€ 13.267,58	Gem. Wervershoof	€ 1.706,00	€ 1.705,20
			Gem. Anna Paulowna	€ 1.701,00	€ 1.680,00
			Gem. Den Helder	€ 11.916,00	€ 11.889,00
			Gem. Harenkarspel	€ 538,00	€ 1.077,00
Dag v.d. Dialoog 2007	€ -	€ 735,16	Gem. Niedorp	€ 2.457,00	€ 2.359,00
			Gem. Schagen	€ 2.778,00	€ 2.778,00
			Gem. Wieringermeer	€ 2.280,00	€ 2.280,00
			Gemeente Wieringen	€ 1.785,00	€ -
			Gem. Zijpe	€ 1.355,00	€ 1.335,00
			<i>totaal regiogemeenten</i>	€ 105.956,29	€ 111.989,67
<i>overige lasten</i>			<i>overige baten</i>		
tekort ontvangen Langedijk (subsidie 2002-2007)	€ 734,79	€ -	rente	€ 1.290,89	€ 714,86
			opbrengsten activiteiten	€ 100,00	€ 115,00
			schenkingen/donaties	€ 1.250,00	€ 1.250,00
			<i>totaal overige baten</i>	€ 2.640,89	€ 2.079,86
<i>totaal kosten</i>	€ 108.216,28	€ 118.197,69			
<i>naar/van alg. reserve</i>	€ 380,90	€ (4.128,16)			
totaal	€ 108.597,18	€ 114.069,53	totaal	€ 108.597,18	€ 114.069,53

Additionele rijksmiddelen via de gemeente Alkmaar

projectkosten		2008	opbrengsten		2008
speerpunt 1			additionele subsidie, via gemeente Alkmaar	€	202.000,00
Art.1 onderdeel infrastructuur	€	22.557,17			
speerpunt 2					
Art.1 dichterbij burgers brengen	€	27.884,06			
speerpunt 3					
Kennis discriminatieklimaat vergroten	€	2.000,00			
speerpunt 4					
Voorlichting aan kinderen en jongeren	€	18.024,21			
speerpunt 5					
Voorlichting specifieke situaties	€	20.025,79			
speerpunt 6					
Voorlichting overheid en organisaties	€	12.000,00			
speerpunt 7					
Algemeen	€	4.512,75			
Huisvesting en organisatie meldpunten	€	11.274,28			
Kerntaken en overhead	€	49.500,82			
nog te betalen projectkosten	€	30.346,02			
nog te betalen huisvestingskosten Den Helder	€	1.040,00			
nog te betalen kosten accountant	€	2.834,90			
<i>totaal van de kosten</i>	€	202.000,00	<i>totaal van de inkomsten</i>		202.000,00
<i>naar algemene reserve</i>	€	-			
totaal	€	202.000,00	totaal	€	202.000,00

Additionele rijksmiddelen via de provincie Noord-Holland

Witte-Vlek-Gemeenten		31.12.2008	
<i>kosten</i>	<i>bedrag</i>	<i>opbrengsten</i>	<i>bedrag</i>
loonkosten project	€ 17.325,25	subsidie provincie Noord-Holland	€ 19.104,10
reiskosten	€ 364,47		
kantoorkosten	€ 526,96		
<i>totaal van de kosten</i>	€ 18.216,68	<i>totaal van de inkomsten</i>	€ 19.104,10
<i>te betalen kosten</i>	€ 887,42		
totaal	€ 19.104,10	totaal	€ 19.104,10